

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७५।०७६ सालको निर्णय नं. ६
पुनरावेदन नं. - ०७४-RB-००७४
मुद्दा:- आयकर (२०७१/०७२) ।

श्री शिवशक्ति दाल मिल प्रा.लि. जीतपुर बारा (स्थायी लेखा नं. ३०३९२५३९२) } पुनरावेदक
को तर्फबाट अख्तियार प्राप्त शेयरधनी राहुल कुमार अग्रवाल.....१ }

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी
श्रीमान् महानिर्देशक, आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाण्डौ.....१ }

शुरु निर्णय मिति: - २०७३/११/०५

निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर प्रशासक शोभाकान्त पौडेल

नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक मुद्दा पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर समेतको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ (१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६ बमोजिम पर्न आएको यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. करदाता श्री शिवशक्ति दाल मिल प्रा.लि.ले आ.व. २०७१/०७२ को आय विवरणको सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार उद्योगको रू. ७२,९५,८९३।७६ करयोग्य नोक्सानी देखाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०७२/०९/३० मा विवरण पेश गरेको ।
२. उक्त आ.व. को लागि यस कार्यालयबाट कर परीक्षण हुँदा करदाताबाट पेश हुन आएको आय विवरण र सो साथ संलग्न कागजात, फाँटवारी तथा प्रमाणहरूको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतलाई आधार बनाई विश्लेषण गर्दा प्रस्तुत करदाताको यस आ.व. २०७१।७२ को सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टि गर्न नपाइने खर्च दावी भएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि उद्योग तर्फ रू. ४४,८९,६७४।७६ संशोधित करयोग्य नोक्सानी कायम गर्नु पर्ने भएकोले उल्लेखित बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५ (पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को १०१(६) बमोजिम मिति २०७३।१०।१० मा जारी गरिएको सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७३।१०।१० मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७३/१०/२० मा सूचना बुझी लिएको ।
४. करदाताले मिति २०७३/१०/२० मा बुझी लिएको सूचनाको जवाफ मिति २०७३/११/०४ मा पेश गरेको ।
५. प्रस्तुत करदाताको आ.व. २०७१/०७२ का लागि रू. ४४,८९,६७४।७६ संशोधित करयोग्य नोक्सानी कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७३/११/०५ मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।
६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७३/११/०५ मा जारी गरेको आ.व. २०७१/०७२ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी श्री शिवशक्ति दाल मिल प्रा.लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७३/१२/१७ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।

७. आयकर ऐन २०५८ को दफा ११४ को उपदफा ८ बमोजिम निवेदन दर्ता भएको ६० दिनभित्र निवेदन उपर निर्णय दिनुपर्नेमा त्यस्तो निर्णय सूचना निवेदकलाई नदिएमा निवेदकले निवेदन अस्विकार भएको मानी सोही ऐनको दफा ११६ बमोजिम राजस्व न्यायाधिकरण, काठमाडौंमा पुनरावेदन गर्न जाने व्यहोराको जानकारी मिति २०७५/१/९ को आन्तरिक राजस्व विभागमा दिएको निवेदनबाट गराएको फाइल संलग्न निवेदन प्राप्त भएको पत्रबाट देखिन्छ । श्री राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौंमा पुनरावेदनको कानूनी कारवाही अगाडि बढाउने भएकाले आयकर ऐन २०५८ को दफा ११५ (८) बमोजिम जानकारी गराएको र दफा ११५(९) बमोजिम विभागले त्यस्तो निवेदन दर्ता मितिमा सो निवेदन अस्विकार गर्ने निर्णय गरेको हुँदा सो व्यक्तिलाई सो निर्णयको सूचना मानिने व्यवस्था भएकोले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि परेको उक्त निवेदनको तथ्यमा प्रवेश गरी निर्णय दिन मिल्ने देखिएन भन्ने व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५/०१/१० मा भएको निर्णय ।
८. विपक्षीबाट भएको पत्रस्तुत संशोधित कर निर्धारण सूचना, आदेश र महानिर्देशकज्यूको मानी आएको निर्णय समेतलाई बदर गरी हाम्रो प्रस्तुत पुनरावेदन र स्वयंकर निर्धारण आय विवरण अनुसार हुनुपर्ने गरी फैसला गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकीर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७४/०७/०५ मा पुनरावेदन पत्र दर्ता भएको ।
९. यसमा मुलुकी ऐन, अ.वं. २०२ नं. बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७५/२/०४/६ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

१०. आज सुनुवाईका लागि पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक शिवशक्ति दाल मिल प्रा.लि. का तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री सिताराम अग्रवाल र श्री विनोद कुमार उपाध्याय तथा प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरका तर्फबाट विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सरकारी वकिल श्री अन्वन भट्टराईको बहस सुनियो । बहसका क्रममा पुनरावेदक तथा प्रत्यर्थीका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ताहरु एवं सरकारी वकिलबाट देहाय बमोजिम जिकिर प्रस्तुत गर्नुभयो ।

पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट उपस्थित
विद्वान अधिवक्ताद्वयबाट प्रस्तुत बहस

प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित

जिकिरहरु	विद्वान वकिलबाट प्रस्तुत बहस जिकिरहरु
<p>-उद्योग संचालन पूर्व भएका खर्चहरु मात्र पूँजीकृत गरिएको छ,</p> <p>- आयकर ऐन २०५८ को दफा २१(३)(२)(घ) अनुसार पूँजीगत प्रकृतिका खर्च भएको हुँदा सोही अनुसार पुनरावेदकको लेखा र आय विवरण मान्य हुन पर्छ,</p> <p>Commissioning and Installation खर्च Preliminary Expenses भएकाले Accounting Principle अनुसार पूँजीकृत नै हुने प्रावधान छ,</p> <p>तसर्थ, आयकर ऐन र प्रचलित लेखा सिद्धान्त अनुसार व्यवसाय संचालन पूर्व सम्पत्ति खरीद तथा स्थापना सम्बद्ध खर्चहरु पूँजीकृत हुने भएकाले प्रत्यर्थीको निर्णय बदर भागी छ ।</p>	<p>-कम्पनी संचालनमा आइसकेको अवस्थामासबै खर्च पूँजीकृत हुन सक्दैनन् ।</p> <p>- सामान्य (Reveuve) प्रकृतिका खर्चहरु उद्योग संचालनका लागि भएका हुन, सबै पूँजीकृत हुने प्रकृतिका होइनन्,</p> <p>- पूँजीकृत नहुने ज्याला, एवं भ्रमण खर्च समेत पूँजीकरण गरिएको छ,</p> <p>- प्रत्यर्थीले गरेको निर्णय कानून सम्मत भएको हुँदा शुरु सदर हुनुपर्छ ।</p>

११. पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट लिईका पुनरावेदन जिकिरहरु, दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल संलग्न कागजात प्रमाणहरुको अध्ययन गरी निर्णय तर्फ विचार गर्दा यसमा मुख्यतः देहायका प्रश्नहरुमा निर्णय हुनुपर्ने देखिन आयोः -

- क) आ.व. २०७०।०७१ को नोक्सानी जिम्मेवारी दावी बढी भएको हो वा होइन ?
- ख) हास खर्च कट्टि अमान्य हुने वा होइन ?

१२. निरूपण हुनुपर्ने उपर्युक्त प्रश्नहरु मध्ये प्रथम प्रश्नको सन्दर्भमा मिसिल संलग्न कागजातहरुको अध्ययन गरी पुनरावेदन जिकिरका बुँदागत दावी अनुसार हेर्दा उद्योग संचालनमा आउनु भन्दा पहिले सम्पत्ति खरीद सँग सम्बन्धित पूँजीकृत खर्च (Capital

Expenses) मानेर सम्पत्तिमा गणना गरी बार्षिक रुपमा हास खर्च कट्टि गर्ने वा Revenue Expenses मानी सम्बन्धित शिर्षकमा खर्च कट्टि दावी गर्ने भन्ने मूल प्रश्न निरूपण हुनुपर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय लेखामान तथा नेपाल लेखामानको प्रकरण १६ 'ख' ले सम्पत्तिलाई संचालन योग्य अवस्थामा ल्याउन लागेका प्रत्यक्ष खर्चहरू सोही सम्पत्तिमा पूँजीकृत गर्नुपर्ने हुन्छ । यस अनुसार सम्पत्ति खरीद गरी संयन्त्र जडान गर्दा सम्मका सोसँग सम्बन्धित सबै खर्चहरू सोही सम्पत्तिको मूल्यमा समावेश हुन पर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी आयकर ऐन २०५८ को दफा २१ को उपदफा ३ खण्ड (२)(घ) मा "पूँजीगत प्रकृतिको खर्च" भन्नाले देहाय बमोजिमको खर्च सम्झिनु पर्छ भनी उल्लेख भएको पाइन्छ ।

(१) प्राकृतिक श्रोतको सम्भाव्यता अध्ययन, अन्वेषण र विकासका सम्बन्धमा लागेको खर्च, (२) १२ महिना भन्दा बढी लाभप्रद आयु भएको कुनै सम्पत्ति प्राप्त गर्दा लागेको खर्च, (३) दायित्वको निसर्ग गर्दा लागेको खर्च ।

पुनरावेदकले उद्योग स्थापना गर्न प्राप्त गरेका सम्पत्तिहरूको लागत मूल्यांकन गर्दा १२ महिना भन्दा बढी लाभप्रद आयु भएको मिल मेसिनरी समेतका सम्पत्ति प्राप्त गर्दा लागेको खर्च भएको देखिँदा उल्लेखित कानूनी व्यवस्था अनुसार पनि उद्योग संचालन पूर्व सम्पत्ति प्राप्त गर्दा लागेको सम्पूर्ण खर्चहरू सम्बन्धित सम्पत्ति समूहमा समावेश गर्नुपर्ने देखिन आउँछ ।

- क) पुनरावेदक करदाताको आ.व. २०७०।७१ को प्रत्यर्थी कार्यालयले संशोधित कर निर्धारण गर्दा सम्पत्ति समूहमा पूँजीकृत गरेको रकम अमान्य गरी हास खर्च गणना गरेका कारण हास खर्च रकम फरक परेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा आज यसै इजलासबाट आ.व. २०७०।०७१ को आयकर मुद्दाको पुनरावेदन उपर निर्णय हुँदा निर्णय नं. ५ को फैसलामा प्रत्यर्थी कार्यालयको निर्णय उल्टी हुने ठहर भएको र माथि विवेचित आधारमा शुरु निर्णय मिलेको नदेखिँदा कानूनसम्मत भन्न मिलेन ।
- ख) आ.व. २०७०।०७१ को विभिन्न प्रकरणमा गरिएका विवेचना अनुसार आय व्यय तथा नाफा/नोक्सानमा फरक पर्न जाने अवस्था भै नोक्सानीमा परिवर्तन हुने देखिँदा आ.व.२०७०।०७१ को खूद नोक्सानी यकिन गरी यस फैसला अनुसार यस आर्थिक वर्षको प्रत्यर्थी कार्यालयले नोक्सानी समायोजन गर्नु पर्ने हुँदा थप विवेचना गरिरहन परेन ।

१३. अतः विवेचित आधार कारणबाट स्थायी लेखा नं. ३०३९२५३९२ भएका पुनरावेदक करदाता श्री शिवशक्ति दाल मिल प्रा.लि.को आ.व. २०७१/०७२ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरको मिति २०७३।११।०५ को निर्णय मिलेको नदेखिंदा उल्टी हुने ठहर्छ । अरू तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपशिल

१४. माथी ठहर खण्डमा उल्लेख भएबमोजिम पुनरावेदक करदाता श्री शिवशक्ति दाल मिल प्रा.लि.को आ.व. २०७१/०७२ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयको मिति २०७३।११।०५ को निर्णय मिलेको नदेखिंदा उल्टी हुने ठहरेकोले करदाताले पुनरावेदन गर्दा राखेको धरौटी रकम हिसाव गरी फिर्ता दिनु वा अर्को बर्षको कर रकममा नियमानुसार समायोजन गरिदिनु भनी लेखि पठाईदिनु ।
१५. प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी, विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिई, सुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु ।

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: श्री सीता अधिकारी

कम्प्युटर टाइप: श्री प्रदिप तिवारी

इतिसम्बत २०७५ साल असोज ०७ गतेरोज १ शुभम.....